

[Carl Petersen.]

Forberedelsen af baade dette og tidligere Lovforslag, herefter vil blive en hel Del reduceret.

I Forsøget paa Dokumentation af de høje Producentprisens Nødvendighed er der ligeledes forelagt Udvalget en Redegørelse fra Statistisk Departement for Produktionsomkostningen ved Smørproduktionen, som den gennemsnitlig har været i Femaaret 1935-36—1939-40, hvad den har været i Aaret 1943—44, og hvad den skønnes at ville blive i 1946. Det er meget interessant at se den Udvikling, her er sket. I Femaaret var gennemsnitlig Produktionsomkostningerne pr. kg Smør 2 Kr. 30 Øre, heraf Arbejdsomkostninger 75 Øre, og heraf igen til Familien 38 Øre; altsaa Halvdelen af Arbejdsomkostningerne tilfalder Manden selv. I 1943—44 er Omkostningerne steget til 4 Kr. 30 Øre, heraf 1 Kr. 50 Øre som Arbejdsomkostninger og heraf Familiens Andel 75 Øre, endnu Halvdelen. For 1946 angives det, at hvis der benyttes 300 Mill. kg Oliekager, er Omkostningerne 5 Kr. 25 Øre, heraf er Arbejdsomkostningerne 2 Kr. 90 Øre, men nu er Familiens Arbejde steget til 1 Kr. 50 Øre; nu er Mandens Lønfortjeneste altsaa kommet op over Halvdelen. Ved en anden Beregning beregner man Produktionsprisen, naar der anvendes 600 Mill. kg Oliekager, og her angives Omkostningerne at være pr. kg Smør 5 Kr. 50 Øre, Arbejdsomkostningerne er 3 Kr. 05 Øre, men Mandens Vederlag 1 Kr. 60 Øre, altsaa betydeligt over Halvdelen i det sidste Tal. Naar man nu sammenligner med Familiens gennemsnitlige Vederlag i Femaaret 1935-36—1939-40, vil man se, at dette er steget til godt og vel det 4-dobbelte, fra 38 Øre til 160 Øre. Det er derfor heller ikke mærkeligt — saaledes staar det for mig —, at Departementet giver denne mærkelige Redegørelse følgende Slutbemærkning — jeg beder om Tilladelse til at citere —:

„Det skal i øvrigt bemærkes, at den gennemsnitlige Eksportpris for Smør i Førkrigsaaarene var den samme som den ovenfor anførte Produktionspris. Dette viser, at en Beregning som den her foretagne over et Udsnit af den samlede Landbrugsproduktion for saa vidt er utilladelig,

— der staar: utilladelig —

„som den ikke tager Hensyn til den paagældende Enkeltproduktions Nødvendighed for Helheden.“

Videre siges der:

„Sandsynligvis vil desuden Summen af fælles Omkostninger, naar de beregnes

for hver enkelt Produktionsgren, overstige det faktiske samlede Beløb.“

Og videre:

„Foruden at den her beregnede Produktionspris ogsaa før Krigen har ligget over det faktiske, er Tilvæksten i Produktionsomkostningerne i nogen Grad blevet opvejet dels af, at den stigende (beregnete) Udgift til Arbejdsløn ogsaa tilfalder Familiens egne Medlemmer, dels af den forøgede Mekanisering. Som ovenstaaende Oversigt viser, vilde en Fordobling af Familiens Vederlag siden før Krigen — i Stedet for, som kalkuleret, en Fire-dobling — stille henved 1 Kr. til Raadighed til Dækning af de forøgede Omkostninger.“

Ja, det siger Departementet. Altsaa, hvis Familiens eget Arbejdsvederlag kun var steget til det dobbelte, saa havde Omkostningerne været 1 Kr. mindre pr. kg Smør; men i Kalkulationerne er Vederlaget altsaa steget til det 4-dobbelte, og saa kommer man op paa 5 Kr. 50 Øre.

Dette Dokument forklarer to Ting, for det første, at Produktionsomkostningerne for en enkelt Gren inden for Landbrugsbedriften fornuftigvis ikke lader sig beregne, da et Landbrug er et Hele, saaledes at den ene Produktionsgren er nødvendig for den anden. Det var det, jeg hævdede ved første Behandling, og som her er blevet bekræftet af Statistisk Departement. For det andet dokumenteres det, at hvis Brugerne vilde nøjes med en Lønforhøjelse — skal vi kalde det saadan — fra før Krigen til det dobbelte, vilde Produktionsomkostningerne være 4 Kr. 50 Øre eller 50 Øre mindre end det, Forslaget lød paa.

Et andet Dokument stammer fra Landøkonomisk Driftsbureau, og heri prøver man at stille Produktionsprisen op imod Afregningsprisen for Smør. Der kommer man til det Resultat, naar begge Tallene sættes til 100 i 1938—39, at Forholdstallet i 1944—45 for Produktionsprisen er 175 og for Afregningsprisen 183. For 1945—46 er det vendt om, saaledes at Tallet for Produktionsprisen er 184 og for Afregningsprisen 170. Saa beregner man, hvorledes disse Tal vil blive efter Oktober 1946, hvis der anvendes de tidligere omtalte 200 Mill. kg Oliekager. Hvis Afregningsprisen er 4 Kr. pr. kg, vil Forholdstallet for Produktionsprisen være 198 og for Afregningsprisen 165. Tager man 5 Kr., som var den foreslaaede Pris, da er Produktionsprisens Forholdstal 198 og Afregningstallet 206. Naar man saa erindrer, hvorledes man kommer til Produktionsprisen — jfr. Statistisk Departements Redegørelse, som jeg omtalte for et Øjeblik siden,